DATOS IDENTIFICATIVOS

Arte. Arte E Modernidade

Materia	Arte. Arte E Modernidade			
Código	P01G010V01401			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	2º	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Escultura Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Cendan Caaveiro, Marina Susana			
Profesorado	Cendan Caaveiro, Marina Susana Fernandez Olivera, Maria Luisa			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Estudo da Historia da Arte centrado na etapa fundamental das vangardas históricas de comezos do século XX, facendo un percorrido cronolóxico e un labor de interrelación cos artistas e os movementos pasados, presentes e futuros.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
A2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
A5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
A8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo
A21	Capacidade de comprender e valorar discursos artísticos en relación coa propia obra. Establecer medios para comparar e relacionar a obra artística persoal co contexto creativo.
B1	Coñecemento básico da metodoloxía de investigación das fontes, a análise, a interpretación e síntese
B2	Capacidade de xestión da información.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento dos diferentes conceptos de modernidade e vangarda.	A1 A8
Coñecemento dos movementos artísticos fundamentais da modernidade e a vangarda.	A2 A8
Coñecemento da arte galega no contexto da modernidade e a vangarda.	A2 A8
Coñecemento das relacións entre o período moderno e a arte contemporánea.	A1 A2
Coñecemento da evolución do pensamento e os métodos historiográficos.	A1 A2
Capacidade para comprender a obra de arte no contexto da sociedade moderna.	A1 A21
Capacidade de entender a evolución da arte contemporánea desde a modernidade.	A1 A5 A21

Capacidade de relacionar a produción artística actual coas súas orixes na modernidade.	A2 A5 A21	
Habilidade para contextualizar a arte galega moderna e de vangarda.	A2 A8	
Habilidade para recoñecer os diferentes movementos artísticos modernos e de vangarda.	A1 A2	B1 B2
Habilidade no establecemento de liñas de influencia diacrónicas.	A1 A2	B1 B2

Contidos

Tema	
1. As transformacións culturais e científicas no marco político do cambio de século.	1.1. Os Impresionistas puros. A ruptura postimpresionista e as bases do século XX. Labirinto de movementos no tránsito de século: Simbolismo, Modernismo, Nabismo e Inxenuismo. Sezession Vienesa e Gustav Klint. A escultura: Rodin e Rosso.
2. A idea de vangarda como futuro ideal.	1.2. Contextualización política, económica e cultural. Os manifestos. O valor das ideas.
3. Os movementos cálidos e as revolucións da cor.	1.3. As fontes africanas: o Fauvismo. Matisse: estudo monográfico. O Expresionismo. Dous precursores: Munch e Ensor. "Die Brücke": Kirchner e Nolde. "Der Blaue Reiter": Kandinsky e Marc.
4. Os movementos fríos e as revolucións no dominio da forma.	1.4. Precedentes históricos do Cubismo: Picasso. Da análise á síntese. Outros artistas cubistas. A particularidade de Robert e Sonia Delaunay.
5. Italia e o Futurismo.	1.5. Estética e arte futurista. Manifestos e textos futuristas. Giacomo Balla, e a moda como disciplina maior.
6. A vangarda histórica en Rusia.	1.6. Arte e utopía revolucionaria. Construtivismo e Raionismo. Suprematismo. A obra de arte total: arquitectura, deseño e moda.
7. Utopía e racionalismo estético: cando as artes conflúen na arquitectura.	1.7. Holanda e o Neoplasticismo. Arquitectura e deseño como expresión do Racionalismo.
8. A Bauhaus Alemana, crisol da modernidade.	1.8. Utopía funcional e transformación social na Bauhaus. A fusión das artes e da artesanía. Unha nova forma de entender a ensinanza artística. O elenco de profesores. A vida cotiá na Bauhaus.
9. A revolta dadaísta.	1.9. Os centros do dadaísmo internacional: Berlín, Zurich e Nova Iorque. Marcel Duchamp. Outros artistas Dadá.
10. O Surrealismo e as razóns do automatismo psíquico.	1.10. Freud e a psicanálise. O manifesto surrealista. Estudos monográficos de Miró, Magritte, Ernst e Dalí. O surrealismo en Galicia e Península.
11. O retorno á orde artística de entreguerras (1919-1939).	1.11. A Nova Obxectividade. EE.UU.: Edward Hopper. América Latina e a arte comprometida do muralismo mexicano.
12. O Expresionismo abstracto: o traslado da capitalidade artística de París a Nova Iorque.	1.12. O contexto cultural norteamericano. O fenónemo Jackson Pollock. Expresionismo Abstracto Europeo. España: El Paso e Dau al Set.
13. As segundas vangardas dos anos 60.	1.13. A herdanza Dadá e o Novo Realismo Francés: Arman, Tinguely, Cèsar... Dous precursores: Yves Klein e Piero Manzoni.
14. O Pop Art. Os modelos británico e norteamericano.	1.14. As iconas da nova cultura. Artistas de transición: Jasper Johns e Robert Rauschenberg. Artistas propiamente pop: Lichtenstein, Oldenburg, Wesselman, Rosenquist, Segal. Andy Warhol, estudo monográfico. O modelo inglés. Os ecos do Pop Art en España.
15. A desmaterialización do obxecto artístico. Arte conceptual e as súas derivacións.	1.15. O conceptual lingüístico. Minimalismos. Body Art e a arte de comportamento. O internacionalismo de Fluxus. Joseph Beauys e o concepto ampliado de arte. A paisaxe como soporte e material: o Land Art.
16. SEMINARIO. Mulleres e modernidade: o estatus da musa. Impartido pola profesora Maria Luisa Fernández Olivera.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	5	10	15
Saídas de estudo/prácticas de campo	5	10	15
Seminarios	15	30	45
Sesión maxistral	24	48	72
Outras	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición

Presentacións/exposicións	Capacitar ao alumno para expoñer e defender os métodos e conclusións do seu traballo individual. Habilidade para comunicar e difundir os propios proxectos artísticos.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Coñecemento das institucións artísticas máis relevantes e o seu funcionamento (rede de museos, exposicións, bienais, etc.). Comprobar o estado do sistema da arte mediante a visita ás súas institucións. Coñecemento dos métodos artísticos susceptibles de seren aplicados a proxectos socioculturais.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, proposto na clase e relacionado co programa da materia para afondar e complementar os contidos dela. Serán un complemento das clases teóricas.
Sesión maxistral	Adquisición dos coñecementos básicos para abordar a análise dos textos e os exemplos propostos na clase. Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Interrelación dos distintos procesos estéticos ao longo da historia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	O profesor dará indicacións personalizadas conforme ás capacidades do alumno en cada unha das actividades que se propoñan.
Seminarios	O profesor dará indicacións personalizadas conforme ás capacidades do alumno en cada unha das actividades que se propoñan.
Presentacións/exposicións	O profesor dará indicacións personalizadas conforme ás capacidades do alumno en cada unha das actividades que se propoñan.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Outras	Realización dunha proba teórica que comprenderá un comentario de texto apoiado nunha serie de imaxes que terán que relacionarse cos contidos desenvolvidos nas clases. Valoraranse a capacidade de redacción e interrelación, a asimilación do aprendido na clase e a corrección ortográfica. Recórdase, así mesmo, que esta proba terá un valor do 85% da materia.	85%

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria de xullo:
A convocatoria de xullo consistirá nunha proba teórica na que se xulgarán os contidos desenvolvidos durante o cuadrimestre.

PROBA DE AVALIACIÓN CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA DE XULLO: 9 DE XULLO ÁS 10.00 HORAS

Bibliografía. Fontes de información

Anna María Guasch, **El arte último del siglo xx. Del Posminimalismo a lo multicultural**, Alianza,

Anna María Guasch, **El arte del siglo XX en sus exposiciones**, Ed del Serbal,

H. Honour, **El Romanticismo**, Alianza,

S. Marchán Fiz, **Del arte objetual al arte del concepto. Epílogo sobre la sensibilidad posmoderna**, Akal,

M. Michelín, **Las vanguardias artísticas del siglo XX**, Alianza,

A. González (y otros), **Escritos de arte de vanguardia (1900-1945)**, Turner,

Bibliografía xeral:

. ADORNO, T., *Teoría estética*. Ed Taurus. Madrid, 1992.

. ARGÁN. G.C., *Walter Gropius y la Bauhaus*. Ed Gustavo Gili. Barcelona, 1983.

. BARTHES, R., *Ensayos críticos*. Ed Seix Barral. Barcelona, 1983.

. BAUDRILLARD, J., *Cultura y simulacro*. Ed Kairós. Barcelona, 1978.

. BENJAMIN, W., *El surrealismo. La última instantánea de la inteligencia*. Iluminaciones I. Ed Taurus. Madrid, 1971.

. BOZAL, V. (y otros) *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Ed Visor. Madrid, 1996. . BRETON, A., *Manifiestos del surrealismo*. Ed Labor. Barcelona, 1992.

. BÜRGUER, P., *Teoría de la vanguardia*. Ed Paidós. Barcelona, 1987.

. CIRLOT, L., *Las claves del dadaísmo*. Ed Planteta. Barcelona, 1991.

. CONNOR, S., Cultura posmoderna. *Introducción a las teorías de la contemporaneidad*. Ed Akal. Madrid, 2002.

. DANTO, A.., *Después del fin del arte. El arte contemporáneo y el linde de la historia*. Ed Paidós. Barcelona, 1999.

. DORFLES, G., *Últimas tendencias del arte de hoy*. Ed Labor. Barcelona, 1976.

Colonia, 1993.

. FOUCAULT, M., *Esto no es una pipa*. Ed Anagrama. Barcelona, 1993.

. GOMBRICH, E., *Historia del arte*. Alianza Ed. Madrid, 1993.

. GUASCH, A.M., *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*. Ed Alianza. Madrid, 2001.

Barcelona, 1999.

Ed Destino. Barcelona, 1996.

Ed Taschen. Colonia, 2001.

. HONOUR, H., *El Romanticismo.* Alianza Ed. Madrid, 1981.

. HUYSSEN, A., Modernidad y posmodernidad. Alianza Ed. Madrid, 1988.

. LIPPARD, L., *Seis años: La desmaterialización del objeto artístico de 1966 a 1972*. Ed Akal. Madrid, 2004.

. MADERUELO, J., *El espacio raptado*. Ed Mondadori. Madrid, 1990.

. MARCHÁN FIZ, S., *Fin de siglo y los primeros "ismos" del siglo XX (1890-1917).* Summa Artis. Vol XXXVIII. Ed Espasa-Calpe. Madrid, 1995.

Summa Artis. Vol. XXXIX. . MARTIN, D., *El siglo XIX. Introducción a la Historia del arte*. Ed Gustavo Gili. Barcelona, 1985.

. NADEAU, M., *Historia del surrealismo*. Ed Ariel. Barcelona, 1972.

. NOCHLIN., *El Realismo*. Alianza Ed. Madrid, 1991.

. POOL, P., *El Impresionismo*. Ed Destino. Barcelona, 1991.

. RAMIREZ, J.A. (y otros) *Historia del arte.* IV Vol. Alianza Ed. Madrid, 1996.

. RICHARD, L., *Del expresionismo al nazismo. Arte y cultura desde Guillermo II hasta la República de Weimar.* Ed Gustavo Gili. Barcelona, 1979.

. SELZ, P., *La pintura expresionista alemana.* Alianza Ed. Madrid, 1989.

. SOLANA, G., *El Impresionismo*. Biblioteca básica de arte. Ed Anaya. Madrid, 1991.

. TATARKIEWICZ, W., *Historia de seis ideas*. Ed Tecnos. Madrid, 1996.

. VV.AA., *Art at the turn of the millennium (Arte para el siglo XXI)* Ed Taschen.

. VV.AA., *La modernidad a debate. El arte desde los 40.* Ed Akal. Madrid, 1999.

. VV.AA., *Realismo, racionalismo y surrealismo. El arte de entreguerras (1914-1945).* Ed Akal. Madrid, 1999.

Colonia, 1993.

. WINGLER, H., *La Bauhaus*. Ed Gustavo Gili. Barcelona, 1975.

Ed Destino. Barcelona, 1991.

Manifestos, catálogos e monográficos:

. BODENMANN-RITTER, C., *Joseph Beuys. . Ed Visor. Madrid, 1998.*

. CATÁLOGO. *Pintura española del siglo XIX. Del Neoclasicismo al Modernismo*. Ed Ministerio de Cultura. Madrid, 1992-1993.

. CATÁLOGO. *Vanguardia rusa (1910-1930)* Museo y colección Ludwig. Fundación Juán March. Madrid, 1985.

. CATÁLOGO. *Malevitch. Colección del Museo Estatal Ruso*. San Petersburgo. Fundación Juán March. Madrid, 1993.

. CATÁLOGO. *Pintura orientalista española (1830-1930).* Ed Fundación Banco Exterior. Madrid, 1988.

. CATÁLOGO. *Gaspar David Friedrich. Pinturas y dibujos*. Ed Museo del Prado. Madrid, 1992.

. CATÁLOGO. *Colección Surrealista en la Fundación Eugenio Granell*. Fundación Eugenio Granell. Santiago de Compostela, 1995.

. CATÁLOGO. *Berlín. Punto de encuentro. El arte en Berlín (1900-1933)* MNCARS. Madrid, 1989.

. CATÁLOGO. *Arte abstracto español*. Fundación Juán March. Madrid, 1983.

. CATÁLOGO. *El arte pop*. MNCARS. Madrid, 1992.

. CATÁLOGO. *Piero Manzoni*. Fundación La Caixa. Madrid, 1992.

. CEZANNE, P., *Correspondencia*. Ed Visor. Madrid, 1991.

. DALÍ, S., *Diario de un genio*. Tusquets Editores. Barcelona, 1996.

. KANDINSKY, W., *De lo espiritual en el arte*. *Contribución al análisis de los elementos pictóricos*. Ed Paidós. Barcelona, 1996.

. KOCH, S., *Andy Warhol Superstar*. . MARINETTI, F.T., *Manifiestos y textos futuristas*. Del Cotal ediciones. Barcelona, 1978.

. MONDRIAN, P., *Realidad natural y abstracta*. Ed Debate. Barcelona, 1989.

. RAMIREZ, J.A., *Duchamp. El amor y la muerte, incluso*. Ed Siruela. Madrid, 1993.

. TZARA, T., *Siete manifiestos dadá*. Ed Tusquets. Barcelona, 1972.

. WARHOL, A., *Mi filosofía de A a B y de B a A*. Tusquets Editores. Barcelona, 1993.

Recomendacións